

KOKOOMUSNUORTEN TALOUSPOLIITTINEN OHJELMA

2021-2022

Kokoomusnuorten mielestä talouspolitiikan tavoitteina on oltava julkisen talouden kestävyys, tehokas ja hyvin hoidettu julkinen hallinto, yrittämiseen ja työntekoon kannustava verojärjestelmä sekä korkean työllisyysasteen saavuttaminen ja ylläpito.

Oikeusvaltioperiaatteeseen, edustukselliseen demokratiaan, yksilöllisiin vapauksiin, vapaaseen markkinatalouteen ja muihin länsimaisiin arvoihin nojaava yhteiskuntamalli on historiallisten esimerkkien valossa osoittautunut yksilöille eniten hyvinvointia lisääväksi yhteiskuntajärjestelmäksi.

Kokoomusnuoret pitää markkinataloutta oikeudenmukaisimpana ja taloudellisesti kestävimpanä talousjärjestelmänä, jossa yksilöillä, pääomalla ja tiedolla on mahdollisuus liikkua mahdollisimman vapaasti yli rajojen lisäten yksilöiden hyvinvointia ja tukien yhteiskunnan kehitystä.

Julkinen talous

Suomen kansantalouden elpyminen vuonna 2008 alkaneesta taluskriisistä toteutui hitaasti suhteessa verrokkimaihimme. Talouden nopeampi elpyminen muualla osoitti sen, ettei Suomessa ollut poliittista tahtoa uudistaa yhteiskunnan rakenteita niin, että meillä olisi ollut edellytyksiä tehokkaammalle kehitysuralle.

Suomen taloudessa on tapahtunut viime vuosina positiivista kehitystä, mutta nykyisen vasemmistohallituksen myötä julkisen sektorin kulut ovat räjähtäneet käsiin jo ennen koronaviruksen aiheuttamaa talousahdinkoa. Valtionvelan kasvu on huolestuttavalla kehitysuralla, koska pelkästään vuosina 2020 ja 2021 velka kasvaa lähes 30 miljardilla eurolla. Julkinen velka ei itsessään olisi huolenaihe, jos julkisen talouden BKT-velkasuhde pysyisi kohtuullisena, kansantaloutta saataisiin vakautettua sekä budjettia tasapainotettua. Tätä ei kuitenkaan ole tällä hetkellä näköpiirissä, minkä johdosta esitämme suuren huolen Suomen kansantalouden kehitystä kohtaan. Kokoomusnuoret peräänkuuluttaa vastuullista talouspolitiikkaa, jotta nuoret sukupolvet eivät saisi harteilleen historiallista velkataakkaa samalla, kun huoltosuhde heikkenee matalan syntyvyyden ja suurten ikäluokkien ikääntymisen johdosta, ja maailma kokee suuria ennennäkemättömiä muutoksia.

On selvää, että koronapandemian aiheuttama taloudellinen ahdinko aiheuttaa merkittäviä kansantaloudellisia tappioita, joita ei voi vielä täysin mitata tai ennakoita. On kuitenkin keskeistä hyvinvointiyhteiskuntamme tulevaisuuden ja taloudellisen kestävyuden kannalta ottaa oppia viime taluskriisistä välttääkseen toisen menetetyn vuosikymmenen. Julkinen talous vaatii laajoja rakenteellisia uudistuksia, joihin pääsemme muuttamalla verotuksen painopisteitä, priorisoimalla julkisia menoja sekä toimeenpanemalla laajoja työmarkkinareformeja.

Suomen taloudellinen kestävyys vaatii markkinataloutteen perustuvaa, työn tekemiseen ja teettämiseen kannustavaa talouspolitiikkaa, joka mahdollistaa yksilöiden ja yritysten kilpailun ja pärjäämisen myös globaalissa viitekehksessä.

Julkisen talouden alijäämää on paikattava rakenteellisilla uudistuksilla, työllisyyttä lisäämällä, menoleikkauksilla sekä mahdollisten ei-strategisten ja tuottamattomien omistusten myymisellä. Huoltosuhteen heikentymisestä johtuvan kestävyysvajeen korjaaminen on otettava keskeiseksi julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeksi, jotta voimme säilyttää hyvinvointiyhteiskunnan myös tuleville sukupolville.

Kokoomusnuoret esittää, että

- *Julkisen talouden kestävyysvaje taitetaan.*
- *Suomen kokonaisveroaste lasketaan EU-keskiarvon alapuolelle.*
- *Julkisen talouden alijäämää paikataan pääasiassa työllisyyttä lisäämällä ja menoleikkauksin.*

- *Suorien tulonsiirtojen indeksikorotuksista luovutaan ainakin vuoteen 2030 saakka, ellei ilmastovaikutusten hinnoittelusta johtuva kuluttajahintojen nousu sitä erikseen vaadi.*
- *Ei-strategiset ja tuottamattomat omistukset myydään.*
- *Sosiaali- ja terveystalouden ja sosiaaliturvan kustannusten kasvua hillitään 4 miljardilla vuoteen 2030 mennessä.*

Julkinen hallinto

Kestävä ja tasapainoinen julkinen talous vaatii taakseen tehokkaan ja avoimen hallinnon. Suomalainen julkinen sektori on perinteisesti tunnettu hyvän hallinnon toteuttajana. Julkisen hallinnon perusperiaatteita on oltava jatkossakin päätöksenteon demokraattisuus ja avoimuus sekä kansalaisten yhdenvertaisuus, osallisuus ja oikeusturva. Kokoomusnuoret esittää, että alueellisella tasolla viranomaisten aluejakoja yhdenmukaistetaan, virastoja yhdistetään ja hallintoa kokonaisuudessaan kevennetään.

Kokoomusnuoret ei toteuttaisi maakuntauudistusta. Maakuntamalli on tehokas tapa toteuttaa sosiaali- ja terveystaloudet ja maakuntien luominen lisäksi lähinnä kustannuksi ja tarpeetonta hallintoa. Maakuntauudistuksen sijaan Kokoomusnuoret kannattaa vahvojen kuntien päälle rakentuvaa sosiaali- ja terveystaloudellista, jossa erikoissairaanhoidon rakentuu nykyisten ERVA-alueiden varaan.

Kokoomusnuoret uudistaisi myös valtioneuvoston johtamista, rakennetta ja työskentelyä vastaamaan paremmin maailmalla tapahtuvia muutoksia ja kehitystä yhdistämällä eri ministeriöiden hallinnonaloja eri ministeriöiden alle tehokkuuden, yhtenäisyyden ja selkeyden saavuttamiseksi

Kokoomusnuoret esittää, että

- *Maakuntauudistusta ei tule toteuttaa.*
- *Sosiaali- ja terveystaloudet on uudistettava niin, että ne rakentuvat vanhojen kuntien varaan ja erikoissairaanhoidon toteutetaan nykyisten ERVA-alueiden pohjalta.*
- *Käräjäoikeuksien, poliisilaitosten ja muiden valtion alue- ja paikallishallinnon virastojen toimialuejako uudistetaan vastaamaan vaalipiirijakoa.*
- *Edistetään yhtenäisemmän valtioneuvoston syntymistä. Tavoitteena on valtioneuvoston työskentelyn sujuvampi johtaminen, taloudelliset hyödyt sekä ministeriöiden välinen henkilöstön ja osaamisen liikkuvuus.*
- *Muodostetaan uusi yhdyskuntaministeriö siirtämällä siihen ympäristöministeriön maankäyttöön, rakentamiseen ja asumiseen liittyvät asiat sekä liikenne- ja viestintäministeriön tehtävät.*
- *Kuntien ja maakuntien palveluntuotanto mahdollistetaan myös yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoille. Palvelutuotannossa hyödynnetään muun muassa palvelualoitteita ja palveluseteleitä.*
- *Kuntalakia (72 §) tarkennetaan siltä osin, että henkilön toimiminen samanaikaisesti sekä kunnanvaltuuston, -hallituksen tai lautakunnan jäsenenä että johtavana viranhaltijana estetään. Vaalikelpoisuuden rajaa siis laajennetaan kattamaan ylimmän virkajohdon ohella kunnallisten yksiköiden päällikkötason tehtävät.*
- *Julkisten virastojen ja muiden julkisten laitosten nimityksissä suositaan selkeitä ja niiden toimintaa kuvaavia nimiä.*

Veropolitiikka

Oikeudenmukainen verojärjestelmä on yksinkertainen ja läpinäkyvä. Veropohjan tulee olla mahdollisimman laaja kokonaisveroasteen ollessa mahdollisimman matala. Korkea kokonaisveroaste latistaa taloudellista toimeliaisuutta siirtäen sitä suotuisammin verottaviin maihin sekä kannustaa veronkiertoon ja pääoman katoon. Verotuksen painopistettä tulee siirtää työn ja yrittämisen verotuksesta kulutukseen ja haittojen tuottamiseen sekä maan ja kiinteistöjen omistamisen verotukseen.

Verotuksessa on otettava huomioon ulkoisten haittavaikutusten vähentäminen, kuten ilmastonmuutoksen pysäyttäminen ja siihen tarvittavat keinot. Tarvittavien haittaverojen käyttöönoton lisäksi on mahdollistettava hiilinielujen omistamisen ja vapaaehtoisten päästökompensaatiomaksujen verovähennyskelpoisuus.

Kokoomusnuoret esittää, että

- *Kokonaisveroastetta on laskettava.*
- *Verotuksen painopistettä siirretään työn verotuksesta kulutuksen ja haittojen tuottamisen, sekä maan ja kiinteistöjen omistamisen verotukseen.*
- *Valtion ansiotuloerotusta kevennetään merkittävästi kaikissa tuloluokissa ja ansiotuloerotuksen progressiota lievennetään samalla luopuen ansiotuloerotuksen solidaarisuusverosta. Veronkevennykset rahoitetaan mm. perustilimallin käyttöönotolla.*
- *Pääomatuloerotuksen progressiosta luovutaan ja eri sijoitusmuotojen verotusta yhdenmukaistetaan. Esimerkiksi listattujen ja listaamattomien yritysten osinkoverotus yhdenmukaistetaan.*
- *Arvonlisäverotuksessa siirrytään kohti yhtenäisempää verokantaa.*
- *Veropohjaa laajennetaan ja yhtenäistetään. Verotusta yksinkertaistetaan karsimalla erilaisia verovähennysoikeuksia, kuten työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähennyskelpoisuus, ja vastaavalla summalla kevennetään ansiotuloerotusta.*
- *Luovutaan asuntokiinteistö- ja asunto-osakekaupan yhteydessä maksettavasta varainsiirtoverosta. Kompensoidaan julkiseen talouteen syntyvä aukko kiinteistöveron ja muiden asumiseen kohdistuvien verojen maltillisilla korotuksilla.*
- *Kasvatetaan kiinteistöverotuksen osuutta koko verokertymästä. Nostetaan kiinteistöveron ylärajaa.*
- *Laajennetaan kiinteistövero koskemaan myös maa- ja metsätalousmaata, mutta mahdollistetaan verovähennysoikeus hiilinielujen omistamisen ja ylläpidon osalta.*
- *Eriytetään maapohjan ja rakennusten kiinteistövero, painottaen verotusta kohdistumaan erityisesti maan arvoon.*
- *Mahdollistetaan haittaverojen kerääminen niiltä ympäristölle haitallisilta aloilta, joita ei toimivasti voi sisällyttää Euroopan unionin päästökauppajärjestelmään.*
- *Tuetaan ilmastonmuutoksen vastaista taistoa mahdollistamalla vapaaehtoisten päästökompensaatiomaksujen verovähennyskelpoisuus.*
- *Lahja- ja perintövero korvataan luovutusvoittoverolla.*

Elinkeinopolitiikka

Elinkeinopolitiikan keskeisenä tavoitteena on huolehtia Suomen kilpailukyvästä globaaleilla markkinoilla. Suomen tulee olla kansainvälisesti houkutteleva maa sijoittaa, harjoittaa yritystoimintaa sekä työllistää ja työllistyä. Nykyinen elinkeinoelämän ja yritysten raskas sääntely, tiukat lupakäytännöt sekä työllistämisen korkeat kustannukset ja joustamattomuus hankaloittavat, tai jopa estävät, taloudellista toimeliaisuutta, uusien liiketoimintamallien käyttöönottoa ja digitalisaation täysimittaista hyödyntämistä.

Kokoomusnuoret puolustaa tervettä kilpailua ja markkinoiden avaamista. Yritystukia ja tehotonta tukipolitiikkaa on muutettava radikaalisti, jottei tehottomat tuet ehkäisisi talouden uudistumista ja sitä tukevaa luovan tuhon prosessia. Lainsäädännön on sallittava uudet yritystoiminnan muodot.

Kokoomusnuoret esittää, että

- *Yritystukia karsitaan painottaen suoria ja säilyttäviä tukimuotoja. Vastaavalla summalla kevennetään yrityksiin kohdistuvia veroja ja veroluonteisia maksuja.*

- *Kartelleihin puuttumista helpotetaan laskemalla puuttumiskynnystä 300 miljoonasta eurosta 100 miljoonaan euroon.*
- *Ravintoloiden aukiolo- ja anniskeluajoja sekä ulosmyyntiä koskevat rajoitukset poistetaan.*
- *Poistetaan alkoholituotteiden myyntiajan rajoitukset ja sallitaan alkoholin etämyynti.*
- *Laillistetaan kannabistuotteiden kasvatusta, hallussapito ja myynti itsehoitolääkkeenä.*
- *Mahdollistetaan prostituutio elinkeinona ottamalla mallia Alankomaissa olevasta säännelystä ja valvotusta järjestelmästä.*
- *Sallitaan uusia toimijoita raha- ja uhkapelimarkkinoille, monopoliasema puretaan ja sallitaan uusien toimijoiden tulo raha- ja uhkapelimarkkinoille luomalla lisenssijärjestelmä.*
- *Uudistetaan apteekkilainsäädäntöä niin, että se mahdollistaa terveemmän kilpailun alalla.*
- *Mahdollistetaan valtion omistamien rautateiden käyttö yksityiselle matkustajaliikenteelle.*
- *Kilpailuilla markkinoilla toimivat kunnalliset liikelaitokset yhtiötetään.*
- *Markkinatoiminnan subventointi julkisen toimijan muun toiminnan tuloilla estetään.*
- *Yksityisen ja julkisen elinkeinotoiminnan kilpailun neutraliteettiä turvaavan sääntelyn rikkomuksista määrätään merkittävä sakkorangaistus.*
- *Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintavaltuuksia kasvatetaan ja resursseja lisätään markkinoiden toimivuuden parantamiseksi.*
- *Euroopan unionin kilpailupolitiikkaa ja monopolilainsäädäntöä kiristetään etenkin ulkomaisten digijättien kohdalla.*
- *Yksityiselle ja julkiselle palveluntuottajalle luodaan yhtenäinen arvonlisäveron palautusjärjestelmä.*
- *Tuetaan kotitalouksia ja palvelualan yrittäjiä nostamalla kotitalousvähennyksen henkilökohtaisen osuuden määrää 7000€:n vuositasolle nykyisestä, vuonna 2020 olevasta, 2250€:stä.*

Työmarkkina- ja työllisyyspolitiikka

Työmarkkinapolitiikan tärkeimpänä tavoitteena on lisätä työn tarjontaa ja tämän kohtaamista työn kysynnän kanssa. Tavoitteena tulee olla pysyvä yksikkötyökustannusten madaltaminen muun muassa työntekijä- ja työnantajamaksuja laskemalla. Työehtosopimusten yleissitovuudesta luovutaan työmarkkinoiden joustavuuden lisäämiseksi ja sopimusvapauden takaamiseksi.

Paikalliseen sopimiseen siirtyminen edellyttää työnteon sääntöjen kirjaamista lakiin. Yksityiskohtaisemmalla työläinsäädännöllä voitaisiin taata kaikille reilut pelisäännöt ja kitkeä väärinkäytökset samalla työllistymistä ja työhönottoa edistäen. Esimerkiksi palkkauksen suhteen työläinsäädännön vahvistaminen merkitsisi minimipalkan kirjaamista lakiin.

Työrauhan turvaamiseksi tulee rajoittaa laittomien lakkojen järjestämistä. Niistä langetettavien sakkojen rinnalle säädetään sanktioiksi myös vahingonkorvausvelvollisuus yrityksille aiheutetun tappion perusteella. Laittomien lakkojen korvausvelvollisuus tulee laajentaa yksilötasolle.

Työmarkkinajärjestöjen yhteiskunnallista erityisasemaa tulee rajata poistamalla näiden yleishyödyllisen yhteisön status. Parlamentaarista valtaa tuetaan työmarkkinapoliittisissa kysymyksissä sekä korostetaan työntekijöiden ja työnantajien välistä sopimisen vapautta poistamalla näitä nykyisin rajoittavia yleisiä ehtoja.

Matalapalkka- ja osa-aikatyön kannustavuutta on kehitettävä sovittamalla vero- ja sosiaaliturvajärjestelmä nykyistä paremmin yhteen. Ansiosidonnainen työttömyysturva tulee uudistaa siten, että sen kesto lyhennetään ja kytkös liittojen työttömyyskassoihin katkaistaan laajentamalla ansiosidonnainen työttömyysturva kaikille työntekijöille katsomatta jäsenyyttä liittoon tai työttömyyskassaan. Näin lisätään työn tarjontaa ja samalla tasa-arvoistetaan heikkoon asemaan joutuneiden kohtelua.

Kokoomusnuoret esittää, että

- *Matalapalkka- ja osa-aikatyön kannustavuutta kehitetään sovittamalla vero- ja sosiaaliturvajärjestelmä paremmin yhteen uudistetulla, perustilimalliin pohjautuvalla sosiaaliturvamallilla.*
- *Palkkaamisen sivukuluja pienennetään ja työeläkemaksuja alennetaan julkisen talouden ja eläkejärjestelmän kestävyysrajoissa.*
- *Työntekijän palkan sivukulut näytetään palkkakuitilla myös työnantajamaksujen osalta.*
- *Poistetaan työperäisen maahanmuuton tarveharkinta.*
- *Laittomien lakkojen järjestämisestä langetettavien sakkojen rinnalle säädetään sanktioiksi myös vahingonkorvausvelvollisuus yrityksille aiheutetun tappion perusteella.*
- *Työmarkkinajärjestöjen yleishyödyllisen järjestön asema poistetaan, jolloin myös jäsenmaksujen verovähennysoikeus poistuu.*
- *Yleissitovuudesta luovutaan. Työsuhteiden minimiehdot, kuten minimipalkka, kirjataan työlainsäädäntöön.*
- *Poistetaan esteitä työelämän murrokselle, joka tapahtuu mm. digitalisaation ja robotisaation myötä.*
- *Poistetaan järjestäytymättömiltä yrityksiltä sopimisen kiellot.*
- *Mahdollistetaan sunnuntai-, ilta- ja muista korvauksista sopiminen paikallisesti lainsäädännöstä poiketen.*
- *Sairauspäivien korvattavuudesta sovitaan paikallisesti lainsäädännön turvaaman minimitason puitteissa.*
- *Kannustetaan EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tulleita opiskelijoita jäämään työllistymään Suomeen kompensoimalla näiden lukukausimaksujen mahdolliset kulut ajan myötä ansiotulojen verovähennysten kautta.*